

گل واژه‌ها

شهدای اسفراین

گردآورنده: محمد حسن اکرامی فر

سرشناسه: اکرامی فر، محمد حسن، ۱۳۴۱
عنوان و نام پدیدآور: گل واژه‌ها: شهدای اسفراین / محمد حسن
اکرامی فر

وضعیت فهرست نویسی: قیبا
یادداشت: کتاب حاضر با حمایت مالی اداره کل فرهنگ و ارشاد
اسلامی خراسان شمالی به چاپ رسیده است
عنوان دیگر: شهدای اسفراین

موضوع: شهدای مسلمان - ایران - اسفراین
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۷۵۸ ۷ الف / ۱۶۶۷ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۰۹۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۴۹۳۴۹

مرکز حفظ اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
سپاه حضرت جوادالائمه علیه السلام خراسان شمالی

دفتر نشریات و مستندات تلفن: ۹۱۵۱۸۹۳۱۴۴ - ۹۳۵۷۱۵۱۶۷۱

عنوان کتاب: گل واژه‌ها (شهدای اسفراین)

گرد آورنده: محمد حسن اکرامی فر

قطع: وزیری

نشر: شیلان

صفحه آرا: جمیله کریمیان

طرح جلد: علی شیردل

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۳۳-۱۹-۵

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

بِسْمِ رَبِّ شَهِدَاءِ وَ الصِّدِّیقِینَ

دروود بر رهبر کبیر انقلاب و شهدای اسلام و ایران اسلامی، خوشا به حال آنانکه شعر بلند شهادت را با خون سرخشان نوشتند و نغمه‌ی زیبای آزادی را با عروج ملکوتیشان بر جریده‌ی عالم به ثبت رساندند.

آنان از رستگارانند.

خداوند متعال را شاکریم که فرصتی عطا فرمود تا بتوانیم بار دیگر در عرصه‌ی زندگی برای شناخت ارزش‌های معنوی و اخروی با کسانی پیمان ببندیم که دعوت حق را لبیک گفته و با جهاد در راه خدا برای سربلندی و حفظ ناموس و شرف ملت و میهن خود به درجه‌ی رفیع شهادت نایل شدند. آنانکه بر نفس خود فایق شده و لقای حق را بر این دنیای فانی ترجیح دادند. خورشید وارهایی که در تاریخ ایران و اسلام درخشیدند، شب شکن گردیدند تا در بلاواء ایمانشان ملتی آسوده باشند و حریم پاک و مقدس امامت و ولایت از تجاوز مستکبران و حتی پرستان محفوظ بماند. نامشان جاوید و روح مطهرشان در ملکوت اعلی باد.

و این مختصر گفتمانی است از رشادت‌ها و دلاوری‌های انسان‌هایی که با عنوان شهید بر آن‌ها می‌بالیم و افتخار می‌کنیم

زندگی شهید محقر از آن جمله مردانی است که در جبهه‌ی رزم و آزمایش همواره یادمان دفتر دل‌هایمان خواهد بود.

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی

ثابت قدم

و به یاد :

لاله های سرخی که در گلستان انقلاب اسلامی از چشمه زلال شهادت سیراب شدند و دله انگیز شان امروزه به حیات و آگاهی و یاد آور عرصه های پیکار و مقاومت برای دفاع از ارزشهای الهی می باشد
به یاد آنان که نور الهی خود تیرگه ظلمت شب سرابه محراب کبریا می پیوند و با ارتفاع نماز سرخشان با رجعت جوار قرب الهی کردند.
به یاد کبوتران سرخ بالی که در آسمان و لایت با بالهای علم و ایمان به پرواز در آوردند تا هر خوبی است به آرمغان آورند .

... شرف بزرگ شهدای در راه حق ، حیات عند الرب و ورود در ضیافت
الله است ...

این حیات و این روزی غیر از زندگی در بهشت و روزی در آن است .
این لقاء الله و ضیافت الله می باشد .

امام خمینی (قدس سره)

تقدیم به :

ابا صالح المهدی (عج)

آخرین ستاره آسمان ولایت و امامت ، کسی که تمام زیباییها با وجودش معنی می گیرد
و:

امام شهیدان ، اسطوره ی عظیم مقاومت و دیده بیدار عشق مععمار بزرگ انقلاب
اسلامی ایران ، حضرت امام خمینی (قدس الله نفس الزکیه)
و:

مقام معظم ولایت ، رهبر عظیم الشان انقلاب (مرطله العالی)
و:

تمام حماسه آفرینان ، سلحشوران ، شهیدان ، هشت سال دفاع مقدس و خانواده های
محترم شهدای عزیز انقلاب خونیار اسلامی ایران

باسمه تعالی

پیشگفتار

« و لا تحسبن الذين قتلوا في سبيل اموانا بل احياء عند ربهم يرزقون ^۱ »
سلام و درود بر شهیدانی که با غوطه ور شدن در دریایی مواج خون و با هجرت
در راه خدا، از تمام وابستگی های دنیوی رها شدند و به دیگران با شهادت خود
حیات طیبه بخشیدند.

آری سخن از شهیدانی که با الگو گرفتن از سرور و سالار شهیدان (ع) زیباترین
مرگ یعنی (شهادت) را برگزیدند و جاودانه ماندند و به پرندگان راه حق و
حقیقت، چگونه زیستن و چگونه مردن را آموختند،

شهیدانی که با معامله با خدا متاع الدنیا را به متاع آخرت فروختند و به
عالی ترین درجه روحی رسیدند و با شعور و منطق و با سلاح ایمان، ایشار را به
اوج قله کمال رساندند و به مبارزه و شهادت خود، پایه های طاغوت و آنچه ظلم
و تعدی است را فرو ریختند.

امروز بیش از هر زمان دیگر نیاز به ترویج فرهنگ شهید و شهادت در جامعه
می باشد، ما در جبهه ی دیگری قرار گرفته ایم که نیاز به تجهیز نرم افزارهایی
داریم تا بتوانیم در مقابل هجمه ی فرهنگی دشمن، ارزشهایی را که شهیدان ما در
آن راه جانشان را فدا کرده اند، را حفظ نماییم.

ما وارث فرهنگی هستیم که بر پایه اصول و مبانی فطری و الهی و نثارهای بشر بنا
شده است شهدا با شهادت خود، پیام خود، انتقال دهنده ی این اصول و ارزشها
هستند. وظیفه ی ما حفظ این ارزشها و انتقال آن به نسلهای آینده است تا با
نهادی و نهادینه کردن آنها، نسلی آگاه، جامعه پذیر و معتقد و مقید به مبانی و

^۱ - قرآن کریم سوره آل عمران آیه ۱۶۹

اصول مکتب مقدس اسلام داشته باشیم بر این اساس وظیفه نموده و با بررسی ارزشها در وصیت نامه شهدای شهرستان اسفراین، ارزشهای شاخص را مطرح نموده و با اصول و مبانی اسلام مطابقت داده ایم و از منابع مختلف مثل قرآن، نهج البلاغه صحیفه نور و بسیاری از منابع دیگر استفاده شده تا ثابت کنیم سخنان شهدا و ارزشهایی که به آن اشاره نموده خارج از چهار چوب مکتب اسلام و مذهب شیعه نیست.

در این تالیف تمام شهدایی که وصیت نامه داشته و به دست ما رسیده جزء جامعه آماری بوده و مورد بررسی قرار گرفته است.

هدف از تالیف این اثر عبارتند از:

- ۱- ثبت و تحلیل و ارزشها و آثار شهدا
- ۲- انتقال ارزشها و فرهنگ شهید و شهادت به نسل سوم انقلاب و جامعه و نسلهای آینده.

۳- استفاده کاربردی از وصیت نامه شهدا و مطالب این اثر.

۴- ارائه یک کار علمی به عنوان مرجع و منبع برای مراکز دانشگاهی و علمی.

شایسته است در پایان از برادران ارجمند سرهنگ پاسدار برادر حسن زاده، برادر ارجمند آقای وضیع و مسئول محترم مرکز خدماتی سینا کامیوتر، آقای رضا شریعتی و همسران مرضیه حجی پور و آرزو حسن زاده، و تایید خانم ناهید استیری و خانم حسن زاده، که هر یک به نحوی در این تالیف بنده را همراهی نمودند، تشکر و قدر دانی می نمایم.

فهرست

عناوین

فصل اول

ارزشها

مقدمه.....	۱۳
منظور از ارزشها.....	۱۴
طبقه بندی ارزشها.....	۱۴
منظور از ارزشها در این کتاب.....	۱۵

فصل دوم

ارزشها در وصیت نامه سرداران شهید

۱- شهید حجه السلام محمد حسن طیبی.....	۱۸
۲- شهید محمد فرومندی.....	۲۱
۳- شهید علی اکبر مرادیان.....	۲۴
۴- شهید سید ابراهیم شجیعی.....	۲۸
۵- شهید فرج الله عاقبتی.....	۳۱
۶- شهید محمد قنبری.....	۳۶
۷- شهید حمزه مهرابی.....	۳۹
۸- شهید محمود عیسی زاده.....	۴۰
۹- شهید علی اکبر رباط سرپوشی.....	۴۳
۱۰- شهید علی اصغر پیرباده.....	۴۸

فصل سوم

ارزشها در وصیت نامه ی شهدای اسفراین

- ۵۱..... شهید محمد آدینه.....
- ۵۳..... شهید آصف ابراهیمی.....
- ۵۴..... شهید سعید اجمانی.....
- ۵۶..... حسین احمدی.....
- ۵۷..... شهید عباسعلی اخوان.....
- ۵۹..... شهید محمد حسن اسماعیل نیا.....
- ۶۰..... شهید محمد باقر اسماعیلی.....
- ۶۱..... شهید رمضانعلی اصغری.....
- ۶۳..... محمدعلی افراسیابی.....
- ۶۴..... شهید محمد علی الهی.....
- ۶۶..... قربان محمد امانزاده.....
- ۶۷..... سید رضا امینی.....
- ۶۹..... شهید رسول اولیانی.....
- ۷۱..... شهید ابوطالب بابایی.....
- ۷۲..... شهید حسین پاکیزه.....
- ۷۴..... شهید احمد رضا پور محمد.....
- ۷۵..... شهید احمد تصدیقی.....
- ۷۷..... شهید عبد العلی تنها.....
- ۷۸..... شهید سید مرتضی توحیدی.....
- ۸۰..... توسلی حجت الله.....
- ۸۱..... شهید محمدرضا توکلیان.....
- ۸۲..... شهید حسین جعفری.....
- ۸۴..... شهید محمد ابراهیم جعفری.....
- ۸۶..... شهید عباسعلی جمال آبادی.....
- ۸۷..... شهید علی اصغر حاجی زاده.....

۸۹.....	شهید فرهاد حسن زاده.....
۹۱.....	شهید محمدحسین حقانی ولیو.....
۹۳.....	شهید حسین پور عید محمد.....
۹۴.....	شهید اسماعیل حسینی.....
۹۶.....	شهید سید احمد حسینی.....
۹۷.....	شهید حسینی قمر.....
۹۹.....	شهید علی اصغر خالیدی.....
۱۰۰.....	شهید علی اکبر خانکالو.....
۱۰۲.....	شهید رمضانعلی خداپس.....
۱۰۳.....	شهید اصغر خدا بنده.....
۱۰۴.....	شهید عباس خدا بنده.....
۱۰۵.....	شهید یوسف خرد پیشه.....
۱۰۷.....	شهید عبد الخالق خلیق.....
۱۰۹.....	شهید خلیلی کریم.....
۱۱۰.....	شهید برات دانایی.....
۱۱۱.....	شهید محمد داوطلب.....
۱۱۳.....	معلم شهید مسلم دشتی.....
۱۱۴.....	شهید محمد ابراهیم ذولفقاری.....
۱۱۵.....	شهید هادی رضانی.....
۱۱۷.....	رحیم رحمتی.....
۱۱۸.....	رحیمی اسماعیل.....
۱۲۰.....	شهید نایعلی رمضانعلی مقدم.....
۱۲۱.....	شهید محمد حسین رستگار.....
۱۲۲.....	شهید رگبار قدرت الله.....
۱۲۴.....	شهید محمد علی رحمانی.....
۱۲۵.....	شهید حسن زارع.....
۱۲۶.....	شهید عباسعلی سجادی.....

- ۱۲۸..... شهید حمید رضا سدیددی
- ۱۲۹..... شهید مسعود سهرابی
- ۱۳۰..... شهید محمود رضا ملحقشور سنجر
- ۱۳۱..... شهید محمد تقی سهرابی
- ۱۳۳..... شهید محمد حسین سیرغانی
- ۱۳۴..... شهید علی ابر شایسته
- ۱۳۶..... شهید سید محمد شریفیان
- ۱۳۸..... شهید عباس علی شیرزاد
- ۱۳۹..... شهید اسماعیل عبدیان
- ۱۴۱..... شهید محمد علی غضنری
- ۱۴۲..... شهید محمد علی کدخدای زاده کوشکی
- ۱۴۳..... شهید غلامحسین صالحی
- ۱۴۵..... شهید اصغر صباغ
- ۱۴۷..... شهید علی طاهری
- ۱۴۸..... شهید محمد عباس ثانی
- ۱۵۰..... شهید زین العابدین عباس زاده
- ۱۵۱..... شهید علیپور
- ۱۵۳..... شهید عزیززاده غلامرضا
- ۱۵۴..... شهید زاده نور علی
- ۱۵۶..... شهید حسین غلامی راد
- ۱۵۷..... شهید شعبان غلامی
- ۱۵۹..... شهید باقر غلامیان
- ۱۶۰..... شهید کریمانی محمد علی
- ۱۶۲..... شهید رجبعلی کریمی
- ۱۶۳..... شهید محمد علی لطفی
- ۱۶۴..... علی محمد محمدی
- ۱۶۶..... شهید علی اصغر مرادی
- ۱۶۷..... شهید حسین مروّجی
- ۱۶۹..... شهید حسین لعل مصر زاده

۱۷۰	شهید قاسم مقصودی
۱۷۲	شهید محمد حسین ملایی
۱۷۵	سید حسین علی ناظری
۱۷۶	شهید سید محمود ناصر السعادتی
۱۷۷	شهید احمد نریمانی
۱۷۹	شهید حسن نظامی
۱۸۰	قربانعلی ظریف
۱۸۱	شهید علیرضا بودهی
۱۸۲	شهید عباس نوروزی
۱۸۳	شهید نوروزی
۱۸۵	شهید نور علی نوری
۱۸۶	شهید منصور نوری
۱۸۷	شهید محمد تقی وحیدی
۱۸۸	شهید رمضانعلی هادیان
۱۹۰	بیاحقی محمد
۱۹۲	شهید یعقوبی اصغر
۱۹۳	منابع

مقدمه :

نظم و همبستگی باعث تداوم حیات اجتماعی است . گروه انسانی برای اینکه بتواند سازمان و نظم خود را حفظ کند نیاز به همنوایی گروهی دارد و برای همنوایی جامعه، آرمانها ، مطلوبها، معیارها و طرز رفتارهای ویژه ای را بر می گزیند که به آنها (ارزشها) و هنجارها می گویند و هر جامعه ای انتظار دارد افرادش مطابق آنها رفتار نمایند ، ارزشها جزو فرهنگ معنوی یک جامعه محسوب می شوند و زیر بنای هنجارهای جامعه هستند . در این تحقیق ما به این آرمانها و مطلوبها از دیدگاه شهیدان گلگون کفن اسفرا این پرداخته ایم . ما به تصورات کلی رفتار از دیدگاه شهدا پرداخته ایم ، مهمترین ارزشها با تکیه بر سخنان مولی الموحدین علی بن ابی طالب در نهج البلاغه ، در سال امام علی (ع) و احادیث و سخنان امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری این ارزشها را تبیین و سپس سخن خود شهید را در این باره آورده ایم و خواستیم بیان کنیم که سخن شهیدان چیزی جزء سخن خداوند و ائمه اطهار علیه السلام نیست.

اگر همنوایی و نظم و امنیت و مدینه فاضله الهی یا حیات طیبه می خواهیم باید در جهت حفظ و ترویج این ارزشها در راستای توسعه فرهنگی بکوشیم و با توجه به گسست فرهنگی و مخصوصا تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام ، نیاز به برنامه ریزی جدی در جهت حفظ ارزشها و درونی کردن آنها در نسل جدید بعد از انقلاب وجوانان و نوجوانان عزیز کشورمان می باشد

یکی از اهداف درجه اول تمام دولتها و کشور حفظ تمامیت ارضی و امنیت درونی است زیرا سلامت و امنیت در هر جامعه ای باعث توسعه همه جانبه در زمینه های فرهنگی ، اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی ... خواهد بود .

۲-منظور از ارزشها :

افراد هر جامعه ای از امور تصورات ویژه ای دارند ، برخی از امور، امور احترام و تقدیس و مطلوب تلقی می کنند و برخی را نامطلوب می شمارند . اموری که اکثر مردم آن را «مطلوب» و «ارزنده» تلقی کنند « ارزش » می گویند. مثلا در جامعه ما

اموری مثل: ایمان، ایثار، شهادت، صبر، ساده زیستی، عدالت، تربیت، ورزش، کار، توکل، وحدت،... ارزش محسوب می شوند و اموری در جامعه: مطلوب تلقی می شوند «ضد ارزش» نامیده می شود، در جامعه اموری مثل: بی تفاوتی، تجمل گرایی، ظلم، مصرف گرایی،... ضد ارزش قلمداد می شوند.

ارزش را می توان چنین تعریف کرد: آنچه انسانها بر آنها وابستگی و علاقه مند هستند و یا مورد تحسین و احترام آنها است و با رسیدن به آنها خرسند می شوند (ارزش) گویند. و یامی توان گفت: «تصورات کلی رفتار که جامعه طالب آن است و به آن ارج می دهند و گاه حاضر است جانش را برای حفظ آنها فدا کند» ارزشهایی اجتماعی گویند در این پژوهش منظور ما از این ارزشها، ارزشهای فردی نیست بلکه، ارزشهای اجتماعی مورد نظر است.

۳- طبقه بندی ارزشها:

ارزشها را از جهات مختلف می توان طبقه بندی کرد که برخی از آنها اشاره می شود!

۱- ارزشهای فطری که منبع آن وحی است:

این ارزشها از ارزشهای ثابت و پایدارند و به همین دلیل به آنها ارزشهای مطلق ذاتی نیز گفته می شود، این ارزشها در همه زمانها و مکانها معتبرند، کسانی که اعتقاد به دین دارند، دین فطرت منشاء بسیاری از این ارزشها می باشد، مثل: عدالت، کمال جویی، ایثار، دانش، و... از این نوع ارزشها می باشند.

۲- ارزشهای غایی و ارزشهای ابزاری:

ارزشهای غایی همان ارزشهای نهایی هستند این ارزشها، به علت ارزشی که برای خود آن قائل هستیم دوست می داریم ارزش هستند و ارزشهای ابزاری وسیله ای برای

^۲ برای اصلاح بیشتر به کتاب پرورش مذهبی و اخلاقی کودکان، علی قائمی، انتشارات امیری سال ۱۳۶۴

ارزشهای غایی می باشند مثلاً علم یک ارزش ابزاری است برای آشنایی با تعالیم اسلام که اسلام برای ما غایت و هدف نهایی می باشد .

۳- ارزشهای عرفی :

این ارزشها در طول زمان بنا به نیاز جامعه شکل می گیرند و دستخوش تغییر می شوند

۴- ارزشهای عام ، نسبی ، ویژه .

بعضی از ارزشها در بین همه ملتها مشترک است که ارزشهای عام نامیده می شود و بعضی خاص که از جهان بینی و اعتقادات جوامع ناشی می شود مثل : توحید و ولایت فقیه در جامعه اسلامی . این ارزشها با توجه به نوع جهان بینی متفاوت است . بعضی از ارزشها متعلق به منطقه ، طبقه و یا گروه خاص است که ارزشهای ویژه نامیده می شود مثل ارزشهایی که متعلق به پزشکان ، فرهنگیان ، و دانشگاهیان و ...

۴- منظور از ارزشها در این اثر

بر این اثر بیشتر بر ارزشهایی تاکید می شود که منشأ وحی و فطرت داشته و یا به طور نسبی جامعه ما نسبت به جامعه دیگر روی آنها تاکید می نماید . این ارزشها بر گرفته از مبانی دین مبین اسلام است که شامل عقاید ، اخلاقیات و احکام است .

شهادت شهیدان ، برای حفظ ارزشهایی بوده که ریشه در دین و قرآن دارد که جنبه ارزشهای عام نیز دارا می باشد ، مثل عدالت دفاع از میهن و غیره .

شهدا برای ارزشهایی به این مفهوم شهید شدند که متعلق به جامعه بشری دارد و مایه حیات و زندگی انسانها و پویایی و حرکت آنها می شود بسیاری از جنبشهای آزادی بخش ملهم از انقلابی است که ثمره تداوم خون شهیدان است گاهی ارزشهایی که شهدا به آن اشاره نموده اند جنبه اجتماعی سیاسی اقتصادی نیز دارد .

ارزشها زیر بنای هنجارها و رفتارها می باشد و انسجام اجتماعی را شکل می دهند» هر چقدر حکومتها دموکراسی به معنی واقعی آن نزدیک شده باشند، افراد بیشتری از مردم، از تعداد بیشتری از ارزشها بر خوردار خواهند بود.^۳

فلورانس کلوکهن ارزشها را به پنج دسته اساسی تقسیم می کند: «۱- ارزشهای مذهبی ۲- ارزشهای علمی ۳- ارزشهای اقتصادی ۴- ارزشهای خانوادگی ۵- ارزشهای سیاسی»^۴ ارزشها بافت فرهنگی جامعه را تشکیل می دهند، پس هیچ جامعه ی انسانی بدون ارزش وجود ندارد.

« مفهوم ارزش، بر علاقه ها، ارجعیت ها، وظایف، تعهدات اخلاقی، خواسته ها، آرزوها، نیازها، دوست داشتنی ها، نفرتها و جاذبه ها و بسیاری از کیفیت های رفتار گزینشی دلالت دارد. به عبارت دیگر، ارزشها در عالم وسیع و متنوعی از رفتارها ی گزینشی یافته می شوند.»^۵

^۳ صانعی پرویز، جامعه شناسی بر ارزشها ص ۴۳

^۴ راسخ شکور، تعلیم و تربیت در جهان امروز انتشارات امیر کبیر تهران ۱۳۴۷، ص ۱۸۰